

EURÓPAI PARLAMENT

2009 - 2014

Plenárisülés-dokumentum

15.5.2013

B7-0194/2013

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

benyújtva a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseelője nyilatkozatát követően

az eljárási szabályzat 110. cikkének (2) bekezdése alapján

az arab tavasz átmeneti időszakot élő országai általi vagyonvisszaszerzésről (2013/2612(RSP))

lène Flautre, Nicole Kiil-Nielsen, Franziska Katharina Brantner, Isabelle Durant, Jean-Paul Besset, Judith Sargentini, Eva Joly
a Verts/ALE képviselőcsoport nevében

RE\936322HU.doc

PE509.822v01-00

HU

Egyesülve a sokféleségben

HU

B7-0194/2013

Az Európai Parlament állásfoglalása az arab tavasz átmeneti időszakot élő országai általi vagyonvisszaszerzésről (2013/2612(RSP))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az arab tavasz átmeneti időszakot élő országairól szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen az egyiptomi helyzetről szóló 2013. március 14-i állásfoglalására¹;
- tekintettel az Unió a Mediterrán Térségért parlamenti közgyűlése politikai, biztonsági és emberi jogi bizottságának 2013. április 12-i ajánlására,
- tekintettel az EU–Tunézia munkacsoport társelnökeinek a 2011. szeptember 29-i ülést követően közzétett következtetéseire, továbbá az EU–Egyiptom munkacsoport társelnökeinek a 2012. november 14-i ülést követően közzétett következtetéseire,
- tekintettel a tunéziai helyzetre tekintettel egyes személyekkel, szervezetekkel és szervekkel szemben hozott korlátozó intézkedésekről szóló, 2011. február 4-i 101/2011/EU tanácsi rendeletrre és az annak módosításáról szóló 1100/2012/EU tanácsi rendeletrre,
- tekintettel az egyiptomi helyzet tekintetében egyes személyekkel, szervezetekkel és szervekkel szemben hozott korlátozó intézkedésekről szóló, 2011. március 21-i 270/2011/EU rendeletrre, és az annak módosításáról szóló 1099/2012/EU tanácsi rendeletrre,
- tekintettel a líbiai helyzetre tekintettel hozott korlátozó intézkedésekről szóló, 2011. február 28-i 2011/137/KKBP tanácsi határozatra és az annak módosításáról szóló 2011/625/KKBP és 2011/178/KKBP tanácsi határozatokra, a líbiai helyzetre tekintettel korlátozó intézkedések meghozataláról szóló, 2011. március 2-i 204/2011/EU tanácsi rendeletrre és az annak módosításáról szóló 965/2011/EU tanácsi rendeletrre, valamint a líbiai helyzetre tekintettel korlátozó intézkedések meghozataláról szóló 204/2011/EU rendelet 16. cikke (2) bekezdésének végrehajtásáról szóló 364/2013/EU és 50/2013/EU tanácsi végrehajtási rendeletekre,
- tekintettel a 2001/500/IB, 2003/577/IB, 2005/212/IB, 2006/783/IB és 2007/845/IB tanácsi határozatok szerinti, az elkobzási és vagyon-visszaszerzési eljárások javítását célzó meglévő uniós jogi eszközökre, és a bűncselekményekből származó jövedelemnek az Európai Unión belüli befagyasztásáról és elkobzásáról szóló, 2012. március 12-i európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatra (COM(2012)0085),
- tekintettel az ENSZ Korrupció elleni Egyezményére (UNCAC), amely 2005-ben lépett hatályba, és amelyhez az EU a 2008. szeptember 25-i 2008/801/EK tanácsi határozat

¹ Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0095.

révén csatlakozott,

- tekintettel az ENSZ keretében létrejött, a nemzetközi szervezett bűnözés elleni 2000-es egyezményre (Palermo egyezmény),
 - tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsa Líbiáról szóló, 1970 (2011), 1973 (2011) és 2009 (2011) számú határozatára,
 - tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának az illegális eredetű pénzeszközök származási országukba való vissza nem juttatásának az emberi jogokra gyakorolt negatív hatásairól és a nemzetközi együttműködés javításának fontosságáról szóló 2012. április 19-i 19/38. sz. határozatára,
 - tekintettel az ellopott javak visszaszerzésére irányuló kezdeményezésre (StAR), amelyet a Világbank és az ENSZ Kábítószer- és Bűnügyi Hivatala közösen indított el,
 - tekintettel a G8-csoport által kezdeményezett, az átmeneti időszakot élő arab országokkal fenntartott deauville-i partnerség 2012. május 21-i vagyon-visszaszerzési cselekvési tervére,
 - tekintettel a Katar és a G8-ak Egyesült Államok által vezetett elnökségének közös szervezésében, 2012. szeptember 11. és 13. között tartott, a vagyonvisszaszerzésről szóló első arab fórumra, és az azt lezáró jelentésre,
 - tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel kiemelt fontosságú, hogy az EU megmutassa tényleges és valódi elkötelezettségét a téren, hogy elismerje a mediterrán térség déli peremének országai vonatkozásában folytatott múltbeli stratégiát és túllépjen e politikán, amelyet a helyi elittel fenntartott erős politikai és gazdasági kapcsolatok jellemeztek, figyelmen kívül hagyva demokratikus legitimitásuk hiányát és az emberi jogok megsértésének kiterjedt voltát;
- B. mivel a vagyonvisszaszerzés az érintett déli szomszédok számára fontos gazdasági kérdés, tekintettel az e vagyoni eszközökben rejlő potenciálra és a morális vonatkozásokra; mivel a vagyonvisszaszerzés határozott üzenetet hordoz a korrupcióban érintett személyek büntetlenségével szemben és hozzájárul a nemzetközi pénzügyi rendszer instabilitásának csökkentéséhez azáltal, hogy a spekulatív pénzügyi műveletekben gyakorta részt vevő pénzösszegekkel foglalkozik;
- C. mivel a nemzetközi közösség létrehozta a korrupcióval, pénzmosással és a bűnüldözéssel foglalkozó nemzetközi megállapodások és normák szilárd rendszerét, különös tekintettel az ENSZ 2003-as Korrupció elleni Egyezményére; mivel a vagyonvisszaszerzés ezen erőfeszítések metszetét képezi; mivel az ENSZ Korrupció elleni Egyezményének 51. cikke rögzíti, hogy ezen vagyon visszajuttatása „az egyezmény alapelveinek egyike, és ennek érdekében a részes államok biztosítják egymás számára a legtágabb értelemben vett együttműködési intézkedéseket és segítségnyújtást”, míg a 46.1. cikk hangsúlyozza, hogy „a részes államok biztosítják egymás számára a legszélesebb körű kölcsönös jogi segítségnyújtást az ezen egyezmény által lefedett bűncselekmények, vizsgálatok, büntetőeljárások és bírósági eljárások tekintetében”,

- D. mivel a vagyonvisszaszerzés terén gyakorlati illetékességgel elsősorban a felkért államok nemzeti hatóságai rendelkeznek; mivel bár európai uniós összefüggésben a vagyonbefagyasztás az Unió hatáskörébe tartozik, ezen eszközök visszaszerzése és a megfelelő országba való visszajuttatása azonban a tagállamok hatásköre, azok nemzeti jogszabályaival összhangban; mivel a vagyonvisszaszerzés jellegénél fogva határozott politikai akaratot és a felkért és a felkérő országok több nemzeti hatósága közötti valódi együttműködést követel meg;
- E. mivel az arab tavasz egyiptomi és tunéziai forradalmait követően az EU haladéktalanul befagyasztotta a volt diktátorok és családjuk, valamint számos más, e rezsimekhez köthető személy vagyonát; mivel Líbia kapcsán az EU hasonló határozatot fogadott el az ENSZ BT 1970. (2011). sz. határozatával összhangban; mivel a Tanács által 2012. november 26-án elfogadott új jogalkotási keret lehetővé teszi az EU tagállamai számára, hogy az uniós tagállamokban elismert bírósági határozatok alapján felszabadítsák Egyiptom és Tunézia befagyasztott pénzeszközeit;
- F. mivel az EU–Tunézia munkacsoport társelnökeinek 2011. szeptember 29-i következtetései megállapítják, hogy „a munkacsoport elkötelezett amellett, hogy mindent megtegyen a hatóságok a téren történő támogatása érdekében, hogy a tunéziai népnek visszajuttassák azt, amit az előző rezsim korrupció ügyletei során elloptak tőle. E vagyon visszajuttatásának megkönnyítése érdekében az EU kijelentette, hogy segítséget biztosít a tunéziai hatóságoknak, különösen azáltal, hogy egy vagyon-visszaszerzési támogató csoportot hoz létre, tuniszi és brüsszeli székhelyű szakértőkkel”;
- G. mivel az EU–Egyiptom munkacsoport társelnökeinek következtetései megállapítják, hogy „az eltulajdonított vagyon visszaszerzése Egyiptom és az EU számára kiemelt fontosságú politikai kérdés”, valamint hogy „az EU továbbra is vezető szerepet fog vállalni a vagyonvisszaszerzés kérdésében, és szorosan együtt fog működni az olyan nemzetközi partnerekkel mint Svájc, a nemzetközi pénzügyi intézmények – nevezetesen a Világbanknak az eltulajdonított javak visszaszerzésére irányuló kezdeményezés –, és a G8-ak, hogy feltérképezze az aktuális helyzetet, konkrét javaslatokat tegyen a következő lépésekre és javítsa a koordinációt”;
- H. mivel Egyiptom, Líbia és Tunézia jelentős erőfeszítéseket tettek annak érdekében, hogy a korábbi diktátorok és rezsímjük által eltulajdonított vagyont visszajuttassák ezen országokhoz; mivel számos tekintélyes nemzetközi szereplő – többek között a G8-ak és Svájc is – kedvezően reagált ezen erőfeszítésekre; mivel azonban eddig csak kevés konkrét eredményt értek el e téren, és érzékelhető az egyre növekvő, jogos frusztráció a kérelmező országok kormánya és civil társadalma körében;
- I. mivel a londoni legfelső bíróság ítélete szerint a Moammer Kadhafi megdöntött diktátor legidősebb fia által vásárolt, 10 millió GBP értékű londoni villa a líbiai nép jogos tulajdona; mivel 2013. március 27-én a Világbank és az ENSZ által közösen indított StAR program küldöttsége, amely Tripoliban találkozott a líbiai hatóságokkal, megerősítette, hogy részt vesz a líbiai javak felderítésében, és hogy segít biztosítani a Kadhafi-rezsím által ellopott valamennyi pénzeszköz visszaszolgáltatását;
- J. mivel 2013 áprilisában a libanoni hatóságok visszaszolgáltatták a tunéziai hatóságoknak a volt tunéziai elnök bankszámláján illegálisan elhelyezett közel 30 millió USD összeget;

- K. mivel az érintett pénzügyi központok proaktív elkötelezettsége és mind a felkért, mind pedig a kérelmező országokban a civil társadalmi szervezetek bekapcsolódása a vagyonvisszaszerzésre irányuló kezdeményezések alapvető elemét képezik;
- L. mivel a vagyon-visszaszerzési erőfeszítésekben kulcsszerepet játszik a kommunikáció és az átláthatóság a bevált gyakorlati megoldások terjesztése és a sikertörténetek közzétételével való ösztönzés révén;
- M. mivel az autoriter rezsimek által a népük érdekeinek ellenében felvett és nem a nép érdekeinek megfelelően felhasznált hitel illegitim adósságnak minősül; mivel a tunéziai és egyiptomi civil társadalmi szervezetek és parlamenti képviselők a nemzeti adósságuk független felülvizsgálatát kérték; mivel Marzúki tunéziai elnök az Európai Parlamentben 2013. február 1-jén tartott beszéde során arra kérte az európai tagállamokat, hogy kövessék Németország példáját, amely Tunézia Ben Ali-rezsimje alatt keletkezett külső adósságállományának egy részét fejlesztési segéllyé alakította át; mivel több mint 100 európai parlamenti képviselő írta alá azt a petíciót, amely a tunéziai külső adósságállomány visszafizetésének felfüggesztésére szólított fel a független felülvizsgálat befejeződéséig annak érdekében, hogy azonosítsák az adósságállomány illegitim és legitim részét; mivel a Világbank adatai szerint Tunézia külső adósságállományának negyedét Franciaország és az Európai Beruházási Bank birtokolja;
1. hangsúlyozza, hogy a volt diktátorok és rezsimek által eltulajdonított vagyonnak az arab tavasz átmeneti időszakot élő országainak való visszaszolgáltatása és a hozzájuk kötődő illegitim adósságállomány azonosítása gazdasági jelentőségén túlmenően erkölcsi kötelesség és kiemelten érzékeny politikai kérdés, mivel az a demokrácia és a jogállamiság szellemében történő igazságtétel és az elszámoltathatóság helyreállítása tekintetében jelentőséggel bír, és ezért kulcsfontosságú szerepet játszik az Unió és déli szomszédsága – különösen Egyiptom, Líbia és Tunézia – között létrejött partnerségben;
 2. hangsúlyozza, hogy bár a vagyonvisszaszerzés folyamata a nemzeti jogi rendelkezésekkel összhangban történik és a vonatkozó hatáskörrel minden esetben a tagállamok, valamint egyéb európai és Európán kívüli országok nemzeti hatóságai rendelkeznek, az EU kiemelt szerepet játszik e folyamat serkentésében és ösztönzésében, különös tekintettel azon országokra, amelyekkel keretmegállapodások vannak érvényben és azon gazdasági szervezetekre, amelyek az EU tagja;
 3. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az egyiptomi, líbiai és tunéziai hatóságok jelentős erőfeszítései, illetve valamennyi fél szilárd politikai akarata ellenére az eltulajdonított javak visszaszerzésében a gyakorlatban részt vevő szakemberek kevés sikerrel jártak, főleg a különféle nemzeti jogi rendszerek vonatkozó rendelkezéseinek és eljárásainak sokfélesége és összetettsége, a jogrend merevsége, valamint az arab tavasz érintett országaiban az európai és egyéb joghatóságok jogi, pénzügyi és igazgatási eljárásaival kapcsolatos szakismeretek hiánya miatt;
 4. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az EU és tagállamai általánosságban nem tudtak megfelelni az érintett országok arra vonatkozó legitim elvárásainak, hogy minden szükséges lépést tegyenek az illegálisan megszerzett pénzeszközök időben történő visszaszerzéséért, és mindez aláássa az arab tavasz országaira vonatkozó, felülvizsgált európai uniós politika hitelességét;

5. szorgalmazza az EU és a tagállamai által tett erőfeszítések fokozását az Egyiptom, Líbia és Tunézia által folytatott vagyonvisszaszerzés vonatkozásában; hangsúlyozza, hogy a javak visszajuttatása alapvető részét képezi a demokratikus átmenet és a gazdasági helyreállítás érdekében az érintett országoknak juttatott uniós támogatásnak, és az tovább erősítheti mindkét oldalon a kölcsönös bizalmat a társadalmakkal kötött partnerség szellemében, amely a megújult európai szomszédsági politika sarokkövét képezi;
6. üdvözli a Tanács által 2012. november 26-án elfogadott új jogalkotási keretet, amely megkönnyíti az eltulajdonított pénzeszközök Egyiptomnak és Tunéziának való visszajuttatását azáltal, hogy lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy az elismert bírósági határozatok alapján felszabadítsanak befagyasztott pénzeszközöket, és megkönnyíti egyik oldalon a tagállamok, másik oldalon pedig Egyiptom és Tunézia hatóságai közötti információcserét; hangsúlyozza azonban, hogy ésszerű időn belül kézzelfogható eredményeket kell elérni és Líbiát maradéktalanul be kell vonni ebbe a folyamatba;
7. arra biztatja a javak visszaszolgáltatására létrehozott nemzeti hivatalokat valamennyi tagállamban, hogy szorosan működjenek együtt az arab tavasz országainak illetékes hatóságaival, és fejlesszék kapcsolataikat, hogy segítséget nyújthassanak számukra a műveletekhez szükséges összetett jogi eljárásokkal kapcsolatban; felszólítja az Európai Külügyi Szolgálatot, hogy vállaljon proaktív vezető szerepet, nevezetesen a tagállamok erőfeszítéseinek koordinálása terén, biztosítson kapacitásépítést és ösztönözze a valamennyi érintett ország közötti együttműködést;
8. ezzel összefüggésben üdvözli Kanada, Franciaország, Németország, Olaszország, az Egyesült Királyság, Japán, Svájc és az Egyesült Államok azon kezdeményezését, hogy egy olyan útmutatót adjanak ki, amely tartalmazza nemzeti jogrendszerük vagyonvisszaszerzéssel kapcsolatos rendelkezéseinek átfogó leírását, hogy a kérelmező országok jobb képet kapjanak a jogi lehetőségekről, az elérhető információk jellegéről, a lefolytatható vizsgálatok típusáról, és arról, hogy hogyan kell eljárni a vagyonvisszaszerzés kölcsönös jogsegélyen keresztül történő tényleges megvalósítása érdekében; bátorítja a tagállamokat, hogy kivétel nélkül kövessék ezt a példát;
9. üdvözli az uniós intézmények és egyéb kulcsfontosságú nemzetközi szereplők között az Egyiptom, Líbia és Tunézia által folytatott vagyonvisszaszerzés terén végzett együttműködést, különös tekintettel az eltulajdonított javak visszaszerzésére irányuló kezdeményezésre (StAR), amelyet a Világbank és az ENSZ Kábítószer- és Bűnügyi Hivatala közösen indított el; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a meglévő mechanizmusokat maradéktalanul kihasználják nemzeti és nemzetközi szinten egyaránt, illetve, hogy ezzel párhuzamosan fogadják el a szükséges új jogszabályokat és igazítsák ki az e területen nemzeti jogrendjükben meglévő jogszabályokat;
10. üdvözli a G8-ak által kezdeményezett deauville-i partnerség vagyon-visszaszerzési cselekvési tervét, amely konkrét intézkedéseket tartalmaz az együttműködés, az eseti segítségnyújtás, a kapacitásépítési törekvések és a technikai segítségnyújtás előmozdítására, és javaslatot tesz egy együttműködésen alapuló regionális kezdeményezésre egy vagyonvisszaszerzéssel foglalkozó arab fórum formájában, amelynek keretében lehetőség nyílik a folyamatos erőfeszítésekkel kapcsolatos vitára és

együtműködésre;

11. felszólít a tagállamokból, a többi érintett európai és nem európai országból – Kanadát és az Egyesült Államokat is beleértve – érkező nyomozókból, ügyészekből, jogászokból és egyéb szakemberekből álló csoportot magában foglaló uniós mechanizmus azonnali létrehozására, amely jogi és technikai tanácsot és segítséget adhat az arab tavasz országainak a vagyonvisszaszerzés tekintetében; kéri, hogy a mechanizmus megfelelő finanszírozását az unió külkapcsolatok terén rendelkezésre álló vonatkozó pénzügyi eszközeiből biztosítsák; az érzékeny és hosszadalmas bírósági eljárások kapcsán hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az EU ezen mechanizmusa fenntartható legyen;
12. kéri az Európai Uniót, hogy vonja le a tanulságokat az arab tavasz országait érintő vagyonvisszaszerzéssel kapcsolatban szerzett tapasztalataiból, egyebek mellett az EU és a tagállamok jogi és politikai keretének ezzel kapcsolatos hiányosságai tekintetében, valamint nemzetközi szinten is; kéri az Európai Bizottságot és az Európai Külügyi Szolgálatot, hogy fogalmazzanak meg egy olyan közleményt, amely felvázolja az európai uniós és nemzetközi szintű lehetséges kezdeményezéseket, amelyek a törvénytelenül megszerzett javak gyors és hatékony visszaszerzését szolgálják a harmadik országok demokratikus átmeneti folyamatait követően, és biztosítják, hogy globális szinten és különösen az európai pénzügyi rendszeren belül ne legyenek olyan helyek, ahova kimenekíthetik a korrupt rezsimek által ellopott javakat;
13. arra ösztönzi az Uniót a Mediterrán Térségért parlamenti közgyűlését, hogy vegye napirendre az arab tavasz átmeneti időszakot élő országai általi vagyonvisszaszerzés kérdését, hogy a Földközi-tenger mindkét partján fekvő országok nemzeti parlamentjeinek képviselőit bevonják e folyamatba;
14. sürgeti az Arab Ligát, hogy határozzon meg, fogadjon el és haladéktalanul hajtson végre vagyonvisszaszerzéssel kapcsolatos együttműködési mechanizmusokat, és kéri különösen az öböl menti országokat, hogy fokozzák az együttműködést és ajánlják fel jogi segítségnyújtásukat az arab tavasz országai számára a vagyonvisszaszerzés folyamatához;
15. meggyőződése, hogy az arab tavasz országai által felhalmozott adósság egy része nagy valószínűséggel az illegális és illegitim adósság jogi kategóriájába tartozik, és ezért kéri az illegitim adósságállomány azonosítását;
16. moratórium bevezetését kéri a tunéziai külső adósságra vonatkozó kamatfizetés tekintetében az állam által 1987 és 2011 februárja között felvett vagy állami garanciát kapott valamennyi külső hitel független külső felülvizsgálatának befejeződéséig, hogy azonosíthassák az adósságállomány illegitim részét; kéri az Európai Beruházási Bankot, Franciaországot és a többi fő európai hitelezőt, hogy végezzék el a Ben Ali-rezsim alatt Tunéziával kötött hitelmegállapodásaik autonóm és részletes felülvizsgálatát; ennek kapcsán arra ösztönzi azokat, hogy vizsgálják meg annak lehetőségét, hogy a hitelállomány egyes részeit fejlesztési segéllyé alakítsák; felszólítja a Bizottságot, hogy – többek között társfinanszírozás révén – támogassa ezt az átalakítási folyamatot;
17. hangsúlyozza a felkérő és a felkért országok civil társadalmi szervezetei általi szerepvállalás fontosságát a vagyonvisszaszerzés folyamatában és a külső adósságállomány illegitim részének azonosítása terén, ami különösen azáltal valósul meg,

hogy információt biztosítanak az illetékes hatóságok számára, ösztönzik az együttműködést a kulcsfontosságú nemzeti és nemzetközi szereplők között, nyomon követik a javak visszajuttatását, valamint biztosítják, hogy a visszajuttatott javakat átlátható és hatékony módon használják fel a felkérő államban;

18. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Európai Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a tagállamok parlamentjének és kormányának, Svájc és Kanada parlamentjének és kormányának, az Egyesült Államok kongresszusának és elnökének, Egyiptom, Líbia és Tunézia parlamentjének és kormányának és az Európai Beruházási Banknak.